

लातूर वर्ष ४ थे अंक १४१ वा गुरूवार दि.१४ नोव्हेंबर २०२४ पृष्ठे ४ स्वागत मूल्य २ रु.

## या ५० खोकेवाल्यांना घरी बसवा दलबदलूना धडा शिकवा काँग्रेस अध्यक्ष मल्लिकार्जुन खरगेचे आवाहन

लातूर / प्रतिनिधी :- महाराष्ट्रात रोज ७ शेतकरी आत्महत्या करत आहेत. मागील सहा महिन्यात तब्बल २३३६ शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केली आहे. हे आकडे महायुती सरकारनेच विधिभंडळात सांगितले आहे. याबाबत हे महायुती सरकार काहीच बोलत नाही. कारण हे खोटे बोलण्याचे सरकार आहे. त्यामुळे आता या ५० खोके घेणाऱ्यांच्या सरकारला आता घरी बसवण्याची वेळ आली आहे. तर विचाराला तिलाजली देणाऱ्या दलबदलूना धडा शिकवा, यासाठी मतदारांनी ही संधी गमवू नये, नाही तर हे सर्वसामान्य जनतेला संपवतील असे आवाहन करत काँग्रेसचे राष्ट्रीय अध्यक्ष मल्लिकार्जुन खरगे यांनी महायुती सरकारवर निशाणा साधला. काँग्रेस आणि महाविकास आघाडीचे उमेदवारांच्या प्रचारार्थ काँग्रेस अध्यक्ष मल्लिकार्जुन खरगे यांची बुधवारी लातूर येथे जाहीर सभा पार पडली. त्या सभेत बोलताना खरगे यांनी केंद्र आणि राज्यातील सरकारवर जोरदार निशाणा साधला. यावेळी व्यासपीठावर माजी मंत्री सहकार महर्षी दिलीपराव देशमुख, तेलंगणाचे सिंचन मंत्री तेलंगणाचे सिंचन मंत्री उत्तमकुमार रेड्डी, कुणाल चौधरी, राजेश राठोड, खासदार डॉ. शिवाजी काळगे, लातूर शहर विधानसभा मतदारसंघाचे काँग्रेस-महाविकास आघाडीचे उमेदवार माजी मंत्री आमदार अमित विलासराव देशमुख, लातूर ग्रामीणचे काँग्रेस-महाविकास आघाडीचे उमेदवार धिरज विलासराव देशमुख, उदगीरचे उमेदवार सुधाकर भालेराव, औशाचे उमेदवार दिनकर माने, निलंब्याचे उमेदवार अभय साळुंखे, माजी खासदार सुधाकर शिंगारे, वैजनाथ शिंदे, श्रीशैल उदगे, संतोष सोमवंशी, राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्षाचे लातूर जिल्हाध्यक्ष संजय शेटे शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे लातूर जिल्हा प्रमुख संतोष सोमवंशी शेतकरी कामगार पक्षाचे नेते उदय गवारे लातूर लातूर शहर जिल्हा काँग्रेस कमिटीचे अध्यक्ष किरण जाधव, माजी महापौर विक्रान्त गोजमगुंडे माजी महापौर दीपक सूलू आदिसह काँग्रेस, राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्ष, शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्ष, आम आदमी पार्टी, शेतकरी कामगार पक्षाचे विविध पदाधिकारी कार्यकर्ते नागरिक महिला पुरुष मोठ्या



संख्येने उपस्थित होते. खरगे पुढे म्हणाले, विलासराव देशमुख हे महाराष्ट्राचे सर्वाधिक लोकप्रिय नेते होते. सतत हसतमुख राहणाऱ्या विलासरावांनी आपल्या कामाच्या माध्यमातून मराठवाड्यासह राज्याचा चौफेर विकास केला. ज्यावेळी विलासराव बांधकाम विभागाचे खाते सांभाळत होते. त्यावेळचे विधानपरिषदेचे सभापती गवई यांनी विलासराव देशमुख हे एक यशस्वी मुख्यमंत्री होतील असे भाकीत केले होते. तेव्हा मी विचारात पडलो होतो, की एवढे दिग्गज नेते असताना देशमुख कसे काय मुख्यमंत्री होऊ शकतील. मात्र पुढे विलासरावांनी आपल्या कामाची छाप पाडून यशस्वीपणे एक लोकप्रिय मुख्यमंत्री म्हणून महाराष्ट्राचे नेतृत्व केले, अशी आठवण यावेळी मल्लिकार्जुन खरगे यांनी लातूरकरांना सांगितली. अमित देशमुखांनी विलासरावांचे नाव जपले - देशमुख कुटुंबियांचे कौतुक करताना खरगे म्हणाले की, आज मी ज्यावेळी अमित देशमुख यांना पाहतो. त्यावेळी मला विलासराव देशमुख यांची आठवण येते. त्यांच्या वागण्या बोलण्यात विलासरावांची छाप दिसून येते. अमित देशमुख यांनी विलासरावांचे नाव जपले आहे. तसेच धिरज देशमुख यांना पाहिल्यावर देखील आईसाहेबांची आठवण येते. त्याच प्रमाणे विलासराव देशमुख यांचे बंधू दिलीपराव



देशमुख यांचे देखील अमित आणि धिरज देशमुख यांच्यावर आशीर्वाद आहेत. विलासरावांच्या माधारी त्यांनी एक कुटुंबप्रमुख म्हणून अतिशय चांगली जबाबदारी पार पडत चांगले संस्कार केले. कुटुंब एकत्र ठेवून देशमुख परिवार जनतेच्या सेवेत सक्रीय राहिला. यासाठी खरगे यांनी दिलीप देशमुख यांचेही कौतुक करत आभार मानले. अमित देशमुख यांनी मतदारसंघात केलेल्या २४०० कोटींच्या विकास कामांचे ही खरगे यांनी कौतुक केले. ते मतदारसंघासाठी काम करतात त्याप्रमाणे ते पक्षासाठी देखील कष्ट घेत आहेत. त्यांनी लातूर जिल्ह्यातील सहा जागांवर विजय मिळवण्याचे आश्वासन दिले आहे. तसेच ते महाराष्ट्रातील इतर ठिकाणीही प्रचार करत असून त्या जागांवरही विजय मिळेल, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला आहे. मोदी खोटे बोलणाऱ्यांचे सरदार - पंतप्रधान नरेंद्र मोदींनी प्रत्येकाला १५ लाख देतो, असे आश्वासन दिले होते. तसेच यांचे सरकार २ कोटी रोजगार देणार होते, शेतकऱ्यांचे उत्पन्न दुप्पट करणार होते. महिलांना मोफत गॅस देण्याचेही आश्वासन त्यांनी दिले होते. मात्र आज सतत येऊन दहा वर्षे झाले तरी त्यांनी त्यांचे आश्वासन का पाळले नाही? असा सवाल करत नरेंद्र मोदी हे खोटे बोलणाऱ्यांचे सरदार असल्याची

टीका काँग्रेसचे अध्यक्ष मल्लिकार्जुन खरगे यांनी केली आहे. मोदींनी सोयाबीनला दर का दिला नाही? - विलासराव देशमुख यांनी मराठवाड्याचा विकास केला. पाणी प्रश्न सोडवण्यासाठी विशेष प्राधान्य दिले. त्यामुळेच लातूर आणि मराठवाडा हे संपन्न झाले आहे. परंतु आज केंद्रातील सरकारमुळे शेतकऱ्यांच्या सोयाबीन दराचा प्रश्न गंभीर झाला आहे. येथील शेतकऱ्यांना सोयाबीन आणि कापसाला योग्य दर मिळत नाही. मोदी सरकारने सर्व काही वाढवले, महागाई वाढवली, प्रत्येक गोष्टीवर टॅक्स वाढवले, मग सोयाबीन कापसाचा दर का वाढवला नाही? असा सवाल खरगे यांनी मोदी सरकारला केला. फडणवीस यांनी विरोधीपक्षात असताना सोयाबीनला ६ हजार रुपये भाव देण्याची मागणी केली होती. मग आता सतत असताना किती भाव देत आहेत. किमान ४८०० रुपये जो हमी भाव तो देखील दर शेतकऱ्यांना मिळत नसल्याची टीका खरगे यांनी यावेळी फडणवीस यांच्यावर केली. दिलेला शब्द आम्ही पूर्ण केला - अमित देशमुख यावेळी लातूर शहर विधानसभा मतदारसंघाचे उमेदवार अमित विलासराव देशमुख यांनी काँग्रेस अध्यक्ष खरगे आणि लातूरच्या ऋणानुबंधाच्या आठवणीस उजाळा दिला. तसेच मागील पाच वर्षांत २४०० कोटींची विकासकामे केल्याचा उल्लेख त्यांनी करत दिलेला शब्द आम्ही पूर्ण केला असल्याचे सांगितले. महाराष्ट्राच्या स्वाभिमानाची लढाई लढण्यासाठी आपण एकत्र आलो असल्याचे सांगत अमित देशमुख यांनी महिलांच्या खात्यावर ३००० रुपये तर सुशिक्षित बेरोजगारांना ४००० रुपये आर्थिक सहाय्य केले जाईल. त्याचबरोबर राज्यातील प्रत्येक नागरिकाचा २५ लाखापर्यंतचा विमा काढला जाणार आहे. औषधेही मोफत देण्याच्या महत्त्वाचा निर्णयही महाविकास आघाडीने घेतला असल्याचे त्यांनी सांगितले. त्याचबरोबर ५० टक्के आरक्षणाची मर्यादा उठवून त्यात वाढ करण्याचा आमचा प्रयत्न असल्याची ग्वाही अमित देशमुख यांनी दिली. त्याचबरोबर या निवडणुकीत लातूर जिल्ह्यातील सहा जागा महाविकास आघाडीला मिळेल, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला. तसेच येत्या २० तारखेला हाताच्या चिन्हाचे बटन दाबून बहुमताने विजयी करण्याचे आवाहन केले.

## माजी केंद्रीय गृहमंत्री मा. शिवराजजी पाटील चाकूरकर यांची भेट घेऊन आ. रमेशआप्पा कराड यांनी घेतले आशीर्वाद

लातूर :- लातूर ग्रामीण विधानसभा मतदारसंघातील भाजपा महायुतीचे उमेदवार आ. रमेशआप्पा कराड यांनी माजी केंद्रीय गृहमंत्री तथा पंजाबचे माजी राज्यपाल माननीय शिवराजजी पाटील चाकूरकर यांची त्यांच्या निवासस्थानी सदृच्छा भेट घेऊन आशीर्वाद घेतले. भाजपा महायुतीचे उमेदवार आ. रमेशआप्पा कराड यांनी लातूर येथील देवघर या निवासस्थानी मंगळवारी सकाळी माजी केंद्रीय गृहमंत्री तथा पंजाबचे माजी राज्यपाल माननीय शिवराजजी पाटील चाकूरकर



यांची सदृच्छा भेट घेतली. यावेळी मा. चाकूरकर अनेक जण होते. आणि आ. कराड यांच्या लातूर ग्रामीण आणि लातूर

शहर या दोन्ही विधानसभा मतदार संघातील निवडणूक अनुषंगाने सविस्तर चर्चा झाली. याप्रसंगी लातूर शहर विधानसभा मतदार संघातील महायुतीच्या उमेदवार डॉ. अर्चनाताई पाटील चाकूरकर, शैलेश पाटील चाकूरकर, अर्चनाताई यांचे जावई कुशाग्रह सिंग मुलगी रुद्राली पाटील, भाजपा किसान मोर्चाचे विक्रमकाका शिंदे, प्रदीप पाटील खंडापुरकर, प्रदेश भाजपाचे शैलेश लाहोटी, पंचायत राज सेलचे नवनाथ भोसले, उद्योजक जगदीश कुलकर्णी, महेंद्र जाधव यांच्यासह

## केज विधानसभेच्या निवडणुकीत महाविकास आघाडी आणि महायुतीमध्ये दुरंगी लढत

केज/प्रतिनिधी :- केज विधानसभेच्या प्रचारात महाविकास आघाडी व महायुती आघाडीवर तर मनसेचे इंजन पिछाडीवर असल्याचे मतदारानुत्त बोलले जात आहे केज विधानसभेची निवडणूक ही तिरंगी लढत होणार असे वाटले होते परंतु केज विधानसभेच्या निवडणुकीत महाविकास आघाडी आणि महायुतीमध्ये दुरंगी लढत होत असल्याचे मतदारसंघांमध्ये पाहावयास मिळत आहे व तशा मतदारांतून चर्चा देखील ऐकण्यास मिळत आहेत.



शरदचंद्र पवार राष्ट्रवादी पक्षाचे व महाविकास आघाडीचे उमेदवार पृथ्वीराज साठे यांना दिवसांनी दिवस मोठ्या प्रमाणात पाठिंबा मिळताना दिसत आहे. पृथ्वीराज साठे हे गेले पाच वर्षांपासून सतत केज मतदार संघातील गावागावात त नागरिकांशी संवाद साधत असल्यामुळे त्यांचा जनसंपर्क मोठ्या प्रमाणात असल्याचे दिसून येत आहे. त्यांच्यासोबत खासदार रजनीताई पाटील, खासदार बजरंग बप्पा सोनवणे, डॉ.नरेंद्र काळे,माजी आमदार संगीताताई ठोंबरे, जनविकास परिवर्तन आघाडीचे प्रमुख हारुणभाई इनामदार व नगराध्यक्षा सीताताई बनसोड, शेकापचे भाई मोहन गुंड,डॉ. अंजली घाडगे यांच्यासह शिवसेना उद्धव ठाकरे गटाचे पदाधिकारी व काँग्रेसचे पदाधिकारी यांच्यासह महा विकास आघाडीतील घटक पक्ष सोबत आहे. तसेच पृथ्वीराज साठे यांना बऱ्याचशा अपक्ष उमेदवार यांनी देखील पाठिंबा दिलेला आहे आणि सर्वसाधारण नागरिक त्यांच्या सोबत आहे. महायुतीच्या उमेदवार नमिता मुंदडा यांच्या समवेत भारतीय जनता पार्टीचे पदाधिकारी कार्यकर्ते व त्यांचे सासरे नंदकिशोर मुंदडा हे एक हाती प्रचाराची धुरा सांभाळताना पाहावयास मिळत आहे. नमिता मुंदडा व त्यांच्या कुटुंबावर भाजपातील एक गट नाराज असल्याचे दिसून येत होते परंतु नुकतीच भाजपाच्या नेत्या पंकजाताई मुंदे यांनी नाराज कार्यकर्त्यांची बैठक घेऊन त्यांचे नाराजी दूर केली आहे. नमिता मुंदडा यांनी गेल्या पाच वर्षांत केलेल्या विकासाच्या जोरावर त्या मतदारसंघातील गावोगाव जाऊन मतदान मागत आहेत व मतदारांशी चर्चा करून संवाद साधत आहेत. त्यांनी प्रचारात आघाडी घेतली आहे तर

## डंके की चोट पे सांगतो तुम्ही नमिताताई मुंदडा यांना निवडून घ्या चार पदरी रस्ता चार महिन्यात करतो-नितीन गडकरी

केज/प्रतिनिधी :- केज विधानसभेच्या उमेदवार नमिताताई मुंदडा यांच्या प्रचारार्थ रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी डंके की चोट पे सांगतो मी कधीच भुलथापा देत नाही तुम्ही नमिताताई मुंदडा यांना निवडून घ्या मी चार महिन्यात चार पदरी रस्ता करून देतो असे उपस्थितांना आश्वासित केले. पुढे बोलताना नितीन गडकरी म्हणाले की,महाराष्ट्र शासन व भारत सरकार यांनी कधी जातिवाद केला नाही कोणतीही योजना देताना जात पाहिली गेली नाही सर्वांना समान योजना देऊन एक आदर्श निर्माण केला आहे. परंतु काही लोक दलितांना संविधान बदलण्याच्या भाषा करतात आम्ही संविधान बदलणारे नाहीत व बदलू ही देणार नाहीत असा ठाम विश्वास उपस्थितांना दिला आहे. तसेच मुस्लिमांना भाजपा हा मुस्लिम विरोधी आहे जातीवादी आहेत अशी भीती दाखवून मुस्लिमांचे मत घेऊन त्यांची फसवणूक केली जात आहे यामुळे सर्वांनी विकास करण्यासाठी विकासाला मत द्याव आशी



नम्र विनंती केली. तसेच पंकजाताई मुंदे म्हणाल्या की मी महाराष्ट्रभर प्रचार करत आहे त्यामुळे बीड जिल्ह्यातील केजची मी जागा दत्तक घेतलेली आहे यामुळे तुम्ही नमिता ताई अक्षय मुंदडा यांना निवडून आणा असे मत व्यक्त केले. व स्टेजवर बसलेल्या प्रमुख कार्यकर्त्यांना हात जोडून विनंती केली की,नमिताताईला निवडून आणण्याची जबाबदारी आपल्यावर आहे मला दुसऱ्याच्या

## दुश्मन एकत्र येतात, तर आम्ही का नाही?

मुंबई :- विशेष प्रतिनिधी राज ठाकरे यांनी शिवसेनेतून बाहेर पडण्याचा निर्णय घेतल्यानंतर राज्यातील राजकीय वर्तुळात मोठा भूकंप झाला. त्यांनी महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना हा पक्ष काढला. उद्धव ठाकरे आणि राज ठाकरे यांनी एकत्र येण्याविषयी अनेकदा मराठी माणसांनी दोघांना अनेकदा साद घातली. पण पुलाखालून बरंच पाणी वाहून गेलं आहे. तरीही या दोघांच्या एकत्र येण्याचा विषय अधून-मधून राजकारणात येतोच. आता दस्तूरखुद्द मनसे अध्यक्ष राज ठाकरे यांनी या मुद्द्यावर त्यांचे मौन सोडले आहे. त्यांनी केलेल्या वक्तव्याने अनेकांच्या भुवया उंचावल्या आहेत. विधानसभा निवडणुकीच्या तोंडावर राज ठाकरे यांनी केलेल्या वक्तव्याने जबरदस्त 'तडका' बसला आहे.

## संपादकीय....

## पैसा बोलता है

‘भांडवल म्हणजे मृतश्रम, पण ते जिवंत माणसाचे श्रम पिऊन जगू शकते’ ही भावनिक अर्थात सशक्त, सखोल आणि अर्थविषयक तात्विक भाषा कार्ल मार्क्स यांची आहे. अर्थात, काळे स्वरूपातील भांडवल याविषयी जगात सर्वात मोठी समस्या निर्माण होत आहे. काळे भांडवल मानवाचे जास्तीत जास्त शोषण करते, भांडवल अर्थात पैसा! अर्थव्यवस्थेत दोन प्रकारच्या पैशाचा वापर असतो, काळा पैसा आणि पांढरा पैसा. अविकसित देशांमध्ये काळ्या पैशाचा वापर जास्त प्रमाणात होतो. भारतात तीच परिस्थिती सध्या होऊन बसली आहे.

सार्वत्रिक निवडणुकांमध्ये देशात काळ्या पैशाचा मोठ्या प्रमाणात वापर केला जातो, मग यातून सत्ता हाशील झाल्यानंतर परत काळ्या पैशाची निर्मिती होते. सत्ताधारी आपल्या सत्तेचा वापर करून काळ्या पैशांद्वारे जनतेवर नियंत्रण व अंकुश ठेवण्याचा प्रयत्न करतात.

त्याबरोबरच स्वतःची खुर्ची अर्थात सत्ता टिकवण्याचाही आणि लोकप्रतिनिधी त्याचबरोबर पक्ष फोडून सत्तांतर करण्यासाठी काळ्या पैशामुळे हातभार लागतो. हे अर्थचक्र चालूच असते. जगभरातील कोणत्याही नियोजनाची योजना फिकी पडावी अशी सध्याची भारतातील निवडणूक पद्धती आहे. कारण की यामध्ये काळ्या पैशाचा वापर सर्रास होतो.

काळ्या पैशाचा वापर सर्वात जास्त निवडणुकीच्या कालावधीमध्ये केला जातो. काही वस्तू वाटप स्वरूपात तर काही रोख स्वरूपात. हे वाटप एवढ्या कौशल्याने केले जाते की अनेक नियम व अडथळे यामधून त्यांची सुटका होते. अनेक मतदारांच्या हातापर्यंत ही ‘वाटप’ जाताना कोणाच्या कानाला खबर लागत नाही. ज्येष्ठ विचारवंत पिटी बर्मन म्हणतात, पैसा काही बाबतीत अग्रीसारखा असतो! तो एक अतिशय उत्कृष्ट सेवक आहे. पण कधी कधी तो महाभयंकरसुद्धा होतो.

महाभयंकर म्हणजे पैशाचा दुरुपयोग. अर्थातच घातक कृत्य करणे म्हणजे हे अग्रीपेक्षाही घातक आहेत. काळा पैसा याचा ढोबळ अर्थ असा की जो कायदेशीर व्यवहार वापरला जात नाही, पण क्रियाकल्यांद्वारे कमवलेला पैसा त्याचा कोणताही कर भरला जात नाही, म्हणजे त्यातून सरकारला उत्पन्न मिळत नाही.

अर्थातच या पैशाची सरकार दरबारी नोंद नसते व बँकेतही ठेवला जात नाही. म्हणजेच अवैध मार्गाने कमवलेला पैसा काळा पैसा म्हणून किंवा काळे धन म्हणून संबोधला जातो. बर्खादचा तो रोख रकमेतच साठवला जातो. खंडणी/तस्करी/भ्रष्टाचार/लाच/पागडी/अनुदान/मदत/मनी लॉन्ड्रींग/ अमलीपदार्थांची तस्करी/अर्थात उलाढाल अशा अनेक मार्गांनी काळा पैसा निर्माण होतो. सध्याच्या कालावधीत काळा पैसा निर्माण करण्यात राजकारणी आणि सरकारी नोकरशहा यांचा मोठा हात आहे.

सरकारी विकास योजना अंमलबजावणीसाठी कंत्राटदार मोठी रक्कम काळ्या पैशाच्या स्वरूपात राजकारणी व अधिकारी यांना देतात. सरकारी सार्वजनिक कंपन्या/खनिज तेल विक्री/सरकारी बँकेमध्ये थकलेले थकीत कर्जाचे सेटलमेंट करण्यासाठी मोठमोठ्या रक्कम स्वीकारल्या जातात.

अवैधरित्या आणि नियमात सुट देऊन मोठ्या उद्योगपतीस परवानगी देऊन त्यात निर्मित झालेला काळा पैसा राजकारणी अर्थात राजकीय पक्ष हे संकटकाळी वापरतात. खासगी व्यावसायिक सर्व उत्पादनाचे स्रोत जाहीर न करता स्वतः बेहिशेबी मालमत्ता व रोकड ठेवतात. अनिवासी भारतीय व काही भारतीय टॅक्स हेवन देशात गुंतवणूक करून करोडो रुपयांची करबुडी करतात.

स्वीस बँकेत अनेक वर्षांपासून भारतीयांचा काळा पैसा पडलेला आहे, त्याचा वापर निवडणुकीच्या वेळी केला जातो. तर डळमळीत सरकारला स्थिरपणा आणण्यासाठी पैशाचा घोडा बाजार करून वापर केला जातो. हे काळ्या पैशाचे स्वरूप आहे. भारतीय लोकशाहीच्या निवडणूक खर्चाच्या मर्यादा ओलांडून खर्च होत आहे. मर्यादपेक्षा अनेक पटीमध्ये खर्चाचे व्यवहार चालतात. निवडणूक प्रचार यंत्रणेचा खर्च, त्याचबरोबर मोठमोठ्या सभेचा खर्च आणि प्रसिद्धी माध्यमात देण्यात येणारे करोडो रुपये याची मोजदाद करणे अवघड आहे.

हे सामाजिक सत्य आहे. मतदाराला आश्वासने व थोडीशी चिरीमिरी देण्यात येते. त्यामुळे आज तरी देशात नागरिकांची पंख छाटलेल्या पक्ष्यासारखी अवस्था झाली आहे. पंख निघूनही दाणे खावेच लागतात. एक दिवस परत बळी! असले प्रकार दिसून येतात. काळ्या पैशाचा परिणाम टक्कट देशाच्या आर्थिक वाढीवर म्हणजे देशाच्या विकासावर परिणाम करतो, सरकारचा महसूल बुडतो, बँकांमध्ये ठेवी कमी होऊन गरीब व उद्योजकास कर्ज मिळत नाही.

ज्या देशात काळा पैसा जास्त त्या देशाची आर्थिक प्रगती खुंटते व तो देश रसातळाला जातो, हा अर्थशास्त्राचा नियम आहे. काळ्या पैशामुळे तस्करी/गुंडगिरी/गुन्हेगारी/भ्रष्टाचार असे अपकृत्य निर्माण होतात. सरकारी यंत्रणा भ्रष्ट होते/वस्तूच्या किमती वाढतात, मग त्याचा ताण गरिबांच्या खािश्यावर पडतो.

काळा पैसा असला आणि त्याच्यावर कर भरला तर तो पांढरा होतो. कर नाही भरला तर काळा पैसा, असे आपण म्हणू शकतो. केवळ कर भरण्यामुळे काळाचा रंग पांढरा होतो. नोटबंदीमध्ये जवळील काळ्या पैशाची रोख रक्कम बँकेत भरल्याबरोबर अर्थात हिशेबात आल्याबरोबर तो लगेच पांढरा! काही वर्षांच्या कालखंडानंतर सरकारच्या काळा पैसा व संपत्ती रोखण्यासाठी ऐच्छिक प्रगतीकरण योजना घेणे आवश्यक आहे. बेकायदेशीरपणे पैसा न कमवण्याचा मार्ग स्वीकारणे, असा नागरिकांनी संकल्प करणे गरजेचे आहे. बेकायदेशीर करबुडी व काळा पैसा यास कारणीभूत असणार्यांस कठोर शिक्षा अपेक्षित आहे.सध्याच्या कायद्यातील त्रुटी दूर करून नवीन कठोर कायदे करणे नितांत गरजेचे आहे. सत्य परिस्थितीचे आकलन करून स्वतः नागरिकांनी बदल घडवून आणणे, हाच आजच्या काळातील उपाय आहे, नाहीतर देश संकटखाईत ओढला जाईल. संत तुकाराम महाराज म्हणतात जोडोनिया धन उत्तम व्हावे । उदास विचारे वेच करी ।। याचा अर्थ असा आहे की, उत्तम प्रामाणिक व्यवहार करून धन जोडणे चांगले. नीच व दोन नंबरच्या व्यवहारात कधीही समाधान मिळत नाही. उत्तम धंद्या/ व्यवसाय याने धन कमावले, तर त्याचा विनियोग चांगला होतो. योग्य मार्गाने पैसा खर्च करून खर्च करताना प्रसन्न मनाने करा! अर्थात, उदासीनता कोणतीही नको. त्याचबरोबर अशा मनुष्यास उत्तम मिळून सुख लाभते.

## इलेक्ट्रॉनिक्स बाजारपेठेतील चीनचा वाटा कमी

सरलेल्या ऑक्टोबरमध्ये देशांतर्गत संस्थात्मक गुंतवणूकदारांनी सुमारे एक लाख कोटी रुपये मूल्याचे समभाग खरेदी केले. तर याच काळात परदेशी संस्थात्मक गुंतवणूकदारांनी १ लाख कोटी रुपयांपेक्षा जास्त मूल्याच्या समभागांची विक्री केली. अलीकडील म्युच्युअल फंडांच्या माध्यमातून सुरु असलेली समभाग खरेदी ही भांडवल बाजारातील मूलगामी बदल दर्शवणारी आहे.

हा कल घसरत्या बाजाराला सावरून कंपन्यांच्या समभागांचे मूल्यांकन योग्य पातळीवर राखण्याचे कार्य करील. तर परदेशी गुंतवणूकदारांकडून समभाग विक्रीमुळे बाजारात चढ-उतार असूनही, बाजाराला आवश्यक स्थैर्य प्रदान करेल, असे शेअर बाजार विश्लेषकांचे मत आहे. देशांतर्गत संस्थात्मक गुंतवणूकदारांकडून असलेला निधी प्रवाह हा मुख्यतः विमा आणि सेवानिवृत्ती निधींसह म्युच्युअल फंडातील ‘एसआयपी’ योगदानाचा परिणाम आहे. चालू नोव्हेंबर महिन्यात एसआयपीचा ओघ कमी होऊ शकतो.

परंतु सेवानिवृत्ती निधीचा प्रवाह मजबूत राहण्याची आणि वाढत राहण्याची शक्यता आहे. सध्या सुरु असलेला सणासुदीचा हंगाम, उत्तम पाऊसपाणी आणि ग्रामीण मागणीतील वाढ हे घटक नजीकच्या काळात बाजारासाठी प्रेरक ठरू शकतील. महाराष्ट्र आणि झारखंड विधानसभा निवडणुकांत भाजपप्रणीत एनडीएला यश मिळाल्यास, भांडवली बाजारात मोठी तेजी येईल, असा अंदाज आहे. दुसरीकडे, अमेरिकी मध्यवर्ती बँक

फेडरल रिझर्व्हने व्याज कपात केली असून, त्यामुळे विदेशी गुंतवणूकदारांचा ओघ परत भारताकडे वळणार, हे नक्की आहे. फेडरलने सलग दुसऱ्यादा व्याजदराना कात्री लावली आहे. अमेरिकेतील चलनवाढीची परिस्थिती आता आटोक्यात येऊ लागली असल्यामुळे हे पाऊल उचलण्यात आले आहे. अमेरिकेच्या अध्यक्षपदी डोनाल्ड ट्रम्प यांची निवड झाली असून, ते भारतातून आयात केल्या जाणार्या अनेक वस्तूंचे कर लावण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. परंतु चीन हा त्यांच्या रडारवर आहे. आपल्या मागच्या टर्ममध्येही ट्रम्प यांनी चीनशी व्यापारयुद्ध (ट्रेड वॉर) सुरु केले होते. त्याची पुनरावृत्ती झाल्यास, भारतासाठी संधी उपलब्ध होतील.

डिसेंबरमध्ये देखील व्याजदराना कात्री लावण्याबाबत फेडरल रिझर्व्ह विचार करू शकते, असे त्याचे प्रमुख जेरोम पॉवेल यांनी म्हटले आहे. अमेरिकेत नव्या अध्यक्षाने पदग्रहण

केले तरी तो फेडरल रिझर्व्हच्या प्रमुखांना काढू शकत नाही. आपण राजीनामा देणार नसल्याचे पॉवेल यांनी अगोदरच स्पष्ट केले आहे. मात्र जेव्हा व्याजाचे दर घटतात, तेव्हा व्यापारी व उद्योजकांचा कर्जउभारणीवरील खर्च कमी होतो. त्यामुळे उत्पादनखर्चात कपात होते व आंतरराष्ट्रीय स्पर्धेत टिकण्याची ताकद निर्माण होते.

म्हणूनच व्याजदर घटीचा अमेरिकेला फायदा होणार आहे. तेथील बेरोजगारीही घटणार आहे. त्याचवेळी स्थलांतरितांवर नियंत्रणे तसेच काही वस्तूंवरील करवाढ, यामुळे अमेरिकेतील चलनवाढ पुन्हा वाढू शकते, अशी भीती अर्थतज्ज्ञ व्यक्त करत

बँकेचे गव्हर्नर शक्तिकांत दास यांनी केले आहे. परंतु त्यांनाही ट्रम्प यांची धोरणे लक्षात घेऊनच आपली धोरणे आखावी लागतील. किमान पुढील वर्षात भारतात व्याजदरात घसरण झाल्यास, त्याचा भारताच्या विकासावर प्रतिकूल परिणाम होऊ शकतो, हे लक्षात घेतले पाहिजे. अगोदर सप्टेंबर २०२४ मध्ये संपलेल्या तिमाहीत भारतातील बड्या कंपन्यांच्या विक्रीत घट दिसून असून, त्यामुळे त्यांच्या ऑपरेटिंग नफ्यात केवळ सहा टक्क्यांची वृद्धी झालेली आहे.

बजाज ऑटो, अल्ट्राटेक सिमेंट, गोदरेज कन्झुमर प्रॉडक्ट, पिडिलाइट, पॉलीकॅब या कंपन्यांनी गुंतवणूकदारांचा



आहेत. ट्रम्प यांची संरक्षक धोरणेही जागतिकीकरणविरोधी असून, भारताच्या दृष्टीने ती घातकदेखील ठरू शकतात.

याचे कारण, आज जागतिक पुरवठा साखळीत (ग्लोबल व्हॅल्यू चेन) भारत एक महत्त्वाचा हिस्सा आहे. परंतु भारतातून येणार्या आयात मालावर जादा कर लादण्यात आल्यास किंवा मालाच्या आयातीवर संस्थात्मक निर्बंध आल्यास, त्याचा भारतात फटका बसू शकतो. उच्च कर आणि व्यापार युद्धामुळे अमेरिकेत उद्या चलनफुगवट्याची परिस्थिती निर्माण होऊ शकते. त्यातच अमेरिकेची तूट वाढली तर आणि तेथील अर्थ संस्थांच्या स्वायत्ततेवर आक्रमण झाल्यास, अमेरिकेत होणार्या गुंतवणुकीस फटका बसू शकेल. अमेरिकेत आर्थिक अस्थिरता निर्माण झाल्यास, भारतीय रिझर्व्ह बँकेलादेखील व्याजदराबद्दल वेगळा विचार करावा लागेल. डिसेंबर २०२४ नंतर व्याजदर कपात होऊ शकते, असे सूतोवाच रिझर्व्ह

अपेक्षाभंग केला आहे. अमेरिकेने हळूहळू चीनपेवजी अन्य देशांकडे आपला मोर्चा वाढवण्यास सुरुवात केली आहे. ट्रम्प यांच्या कारकिर्दीत चीनमधून होणार्या आयातीवर कुर्हाड कोसळणार आहे. अशावेळी या गोष्टीचा भारताने फायदा घेतला पाहिजे. गेल्या सात वर्षांत जागतिक इलेक्ट्रॉनिक्स बाजारपेठेतील चीनचा वाटा कमी कमी होत चालला आहे.

केंद्र सरकारने दिलेल्या प्रोत्साहनामुळे अमेरिकेतील इलेक्ट्रॉनिक्स आयातीतील भारताचा वाटा आता दोन टक्क्यांवर जाऊन पोहोचला आहे. परंतु अन्य क्षेत्रांमध्ये भारताला असे यश मिळवता आलेले नाही. उलट व्हिएतनाम, मलेशिया, थायलंड, तैवान या देशांनी निर्यातीत घोडदौड केली आहे. बांगलादेशातील सत्तांतरानंतर तेथील वस्त्रोद्योगास फटका बसू शकतो. त्याचाही भारताने जास्तीत जास्त लाभ उठवून, जागतिक वस्त्रपेठ काबीज केली पाहिजे.

## मधुमेह असाध्य आजार, निगा राखा!

मधुमेह या आजाराबद्दल जनजागृती करण्यासाठी १४ नोव्हेंबर हा दिवस जागतिक मधुमेह दिवस म्हणून जगभरामध्ये साजरा केला जातो. जागतिक मधुमेह दिनाची स्थापना आंतरराष्ट्रीय मधुमेह प्राधिकरण या संस्थेद्वारे १९९१ मध्ये जागतिक आरोग्य संघटनेच्या सहकार्याने ही संकल्पना राबविण्यात आली आणि २००६ मध्ये युएन ठरवून ६१/२२५ अंतर्गत अधिकृत संयुक्त राष्ट्र दिवस बनला. १४ नोव्हेंबर हा दिवस १९२२ मध्ये चार्ल्स बेस्टसह इन्सुलिनचे सह-शोधक सर फ्रेडरिक बॉटिंग यांच्या वाढदिवसाच्या स्मरणार्थ निवडण्यात आला. सर बॉटिंग यांच्या शंभराव्या जन्मदिनादिवशी जागतिक मधुमेह दिवस या उपक्रमाची सुरुवात करण्यात आली.

नीलवलय हे जागतिक मधुमेह दिवसाचे संबोधचिन्ह म्हणून ठरवण्यात आले. मधुमेह या आजाराविरुद्ध सामाजिक मोहिमेमध्ये सर्वांनी एकत्रितपणे सहभागी होणे, या संदेशाचे हे चिन्ह द्योतक आहे. मधुमेह हा चयापचयसंबंधित विकार आहे. हा चिरकालीन आजार आहे म्हणजेच हळूहळू विकसित होतो. यामध्ये रक्तातील शर्करेमध्ये आवश्यकतेपेक्षा अधिक वाढ दिसून येते. जागतिक मधुमेह दिनानिमित्त आयोजित मोहिमा ब्लू सर्कल लोगो ने दर्शविल्या जातात, जे २००७ मध्ये संयुक्त राष्ट्रांने अधिकृतपणे मान्यता दिल्यानंतर लगेचच प्रेरित केले गेले होते आणि तेव्हापासून ब्लू सर्कल हे मधुमेह जागरूकतेचे जागतिक प्रतीक मानले जाते आणि सूचित करिते. मधुमेहाच्या वाढत्या प्रकरणांचा सामना करण्यासाठी जागतिक मधुमेह समुदायांची युती. मधुमेह प्रकार-१ हा प्रामुख्याने अल्पवयीन गटातील व्यक्तींमध्ये दिसून येतो. यामध्ये इन्सुलीनच्या उत्पादनात घट दिसून येते. प्रकार-१ हा प्रतिबंधात्मक नाही, परंतु अंतःक्षेपणाद्वारे त्याचे नियंत्रण करता येते. तर मधुमेह प्रकार-२ मध्ये स्वादुपिंडाद्वारे तयार झालेले इन्सुलीन शरीरातील पेशींद्वारे योग्य प्रमाणात वापरले जात नाही. दीर्घकालीन मधुमेहामुळे अंधत्व, वृद्ध निष्क्रियता, हृदय विकार असे आजार उद्भवण्याची शक्यता असते.

संतुलित आहार, नियमित शारीरिक व्यायाम, नियंत्रित वजन आणि धूम्रपान निषेध याद्वारे मधुमेह या आजाराला प्रतिबंध घालता येतो. जागतिक मधुमेह दिवसाचा प्रसार करण्यासाठी सार्वजनिक कार्यक्रम आणि मधुमेह तपासणी शिबिर यांचे आयोजन केले जाते. तसेच विविध शैक्षणिक उपक्रम राबवले जातात. निळ्या रंगाचे कपडे परिधान करून मिरवणूक किंवा सामूहिक व्यायामाचे आयोजन केले जाते.

जागतिक मधुमेह दिवसानिमित्त रुपरेखा आखल्या जातात, त्यांपैकी काही महत्त्वाच्या रुपरेखा जसे, सुरक्षित भविष्य : मधुमेहसंबंधी शिक्षण आणि प्रतिबंध (२०१३); आरोग्यपूर्ण आहार (२०१५); स्त्रिया आणि मधुमेह : आरोग्यपूर्ण भविष्य, आपला अधिकार (२०१७); कुटुंब आणि मधुमेह (२०१८-१९). आंतरराष्ट्रीय मधुमेह प्राधिकरणाने २०२० सालाकरिता ‘परिचारिका आणि मधुमेह’ ही रुपरेखा ठरवली आहे. यानुसार मधुमेहग्रस्त व्यक्तीच्या देखभालीमध्ये परिचारिकांच्या भूमिकेबद्दल जागृती करण्यात येणार आहे.

यावर्षी जागतिक मधुमेह दिनाची थीम आहे ब्रेकिंग बॅरियर्स, ब्रिजिंग गॅप्स. ही थीम मधुमेहाचा लोकांच्या शारीरिक आणि मानसिक आरोग्यावर होणाऱ्या परिणामांवर प्रकाश टाकते. हे प्रभावी मधुमेह व्यवस्थापनाचे महत्त्व आणि ते लोकांच्या जीवनाची गुणवत्ता कशी सुधारू शकते यावर देखील जोर देते. डब्ल्यूएचओ आणि इतर संस्थेच्या एकत्रित प्रयत्नांना साध्य करण्यासाठी मधुमेह शिक्षण वाढविण्यासाठी चांगल्या संधी, पायाभूत सुविधा, मनुष्यबळ आणि आर्थिक सहाय्य सुलभ करण्यासाठी लोकांना त्यांच्या सार्वजनिक आरोग्य सेवा संस्था आणि इतर जागतिक संस्थांना आग्रह करण्यासाठी प्रोत्साहित करण्यासाठी या विषयाचा हेतू देखील आहे. २०३० पर्यंत मधुमेह कव्हेरजेचे लक्ष्य पूर्ण करण्यासाठी, मधुमेहाने ग्रस्त ८०% लोकांचे निदान, निदान झालेल्या ८०% लोकांचे ग्लायसेमिया आणि रक्तदाब यावर चांगले व्यवस्थापन असावे, ६०% लोकांकडे (४० वर्षे आणि त्याहून अधिक) स्टॅटिन (रक्तातील कोलेस्टेरॉलची पातळी कमी करणारे) मदत करणाऱ्या औषधांचा गट) उपलब्ध असणे आवश्यक आहे. १००% टाईप १ डायबिटीज बाधित लोकांना इन्सुलिन आणि योग्य रक्तातील ग्लूकोज स्व-व्यवस्थापन सुविधा सहज उपलब्ध असावी, हे समाविष्ट आहे.

इंटरनॅशनल डायबिटीज फाऊंडेशनच्या मते असा अंदाज आहे की सुमारे ५४.१ कोटी प्रौढांना टाईप २ मधुमेह होण्याचा धोका आहे, जे त्यांना शिक्षित करण्यासाठी जागरूकता कार्यक्रम आणि गुणवत्तापूर्ण मधुमेह शैक्षणिक प्लॅटफॉर्मचा प्रचार करून धोका कमी करण्यासाठी जगभरातील सर्वात चिंतेचा विषय बनला आहे. मधुमेहाचे प्राथमिक अवस्थेत व्यवस्थापन आणि प्रतिबंध करण्यासाठी योग्य जीवनशैलीच्या सवयी, आहाराचे योग्य व्यवस्थापन (ग्लायसेमिक इंडेक्स ५० पेक्षा कमी किंवा त्यापेक्षा कमी असलेला आहार) याने टाईप

२ मधुमेह टाळता येतो आणि त्याचे व्यवस्थापन करता येते. टाईप २ मधुमेह ही एक अशी स्थिती आहे जिथे इन्सुलिन पुरेशा प्रमाणात तयार होत नाही आणि कार्यक्षमतेने वापरले जात नाही (ज्याला इन्सुलिन प्रतिरोध देखील म्हणतात), जी शिस्तबद्ध जीवनशैली, स्वतःचे निरीक्षण आणि रक्तातील साखरेच्या चढउतारांवर लक्ष ठेवून, डॉक्टरांशी नियमित सल्लामसलत करून नियंत्रित केली जाऊ शकते.

मधुमेह नियंत्रित करण्यासाठी असे काही प्रतिबंधात्मक टिप्स आहेत. जसे साखर आणि परिष्कृत कार्बोहायड्रेट्सचे सेवन टाळावे, एका वेळी जेवणाचा थोडासा भाग खाण्याचा सराव करावे, ग्लायसेमिक इंडेक्स कमी असलेले फायबर आणि अन्न समाविष्ट करावे, धूम्रपान सोडा ज्यामुळे इन्सुलिन प्रतिरोधक शक्ती वाढते, दिवसातून किमान ३० मिनिटे नियमित व्यायाम करण्याची सवय लावावे, तुमच्या रक्तातील कोलेस्टेरॉलच्या पातळीवर लक्ष ठेवा (आदर्श २०० च्या खाली असावे). एलडीएल (लो-डेन्सिटी लिपोप्रोटीन) १०० च्या खाली, एचडीएल (हाय-डेन्सिटी लिपोप्रोटीन) २० च्या वर आणि ट्रायग्लिसराइड्स १५० च्या खाली, तुमच्या रक्तदाबाचे योग्य व्यवस्थापन करा जे १३०/८० किंवा त्याहून कमी असावे, एरेटेड पेये आणि साखरेसह इतर पेये घेणे टाळावे ज्यामुळे टाईप २ मधुमेहाचा धोका वाढू शकतो, सामान्य पाणी पिण्याची सवय लावावी, मधुमेह नियंत्रण प्रतिबंधात्मक टिप्सांसह अद्यतनित व्हावे, गरजूपर्यंत जनजागृती करण्यासाठी मधुमेहाशी संबंधित मोहिमेचा प्रचार आणि प्रोत्साहन घावे.

मधुमेह असलेल्या लाखो लोकांना त्यांच्या घरी, कामावर आणि शाळेत त्यांची स्थिती व्यवस्थापित करण्यासाठी दररोज आव्हानांचा सामना करावा लागतो. ते लवचिक, संघटित आणि जबाबदार असले पाहिजेत, ज्यामुळे त्यांच्या शारीरिक आणि मानसिक आरोग्यावर परिणाम होतो. मधुमेहाची काळजी बहुतेकदा फक्त रक्तातील साखरेवर केंद्रित असते, ज्यामुळे अनेकांना भारावून टाकले जाते. हा जागतिक मधुमेह दिन, मधुमेह काळजीच्या केंद्रस्थानी नियोगापणा ठेवू या आणि मधुमेहाच्या चांगल्या जीवनासाठी बदल सुरु करू या.

\*\*\*\*\*

प्रविण बागडे

नागपूर

प्रमणध्वनी : ९९२३६२०९९९



# 'पातळी सोडाल तर याद राखा!' आ. संभाजी पाटील यांची अमित देशमुख यांना जाहीर तंबी

## हनुमान चौकातील विराट जनसभेने डॉ. अर्चनाताईच्या विजयावर शिक्षामोर्तब

### गर्दीचा मोडला उघांक ...

मंगळवारी सायंकाळी हनुमान चौकात झालेल्या विराट सभेने गर्दीचे उघांक मोडीत काढले. हनुमान चौकात उभारलेल्या व्यासपीठापासून गोलाईतील देवीच्या मंदिरापर्यंत हजारोंचा जनसमुदाय सभा ऐकण्यासाठी दाटीवाटीत बसला होता. रस्त्याच्या कडेला फुटपाथवर उभे राहून अनेकांनी नेत्यांच्या भाषणांना दाद दिली. टाळ्यांच्या कडकडाटात डॉ. अर्चनाताई पाटील यांच्या विजयावर शिक्षामोर्तब केले.

### लाडक्या बहिणी जातीने हजर...

लातूर मतदार संघात डॉ. अर्चनाताई पाटील चाकूरकर यांच्या रूपाने प्रथमच एका महिलेला संधी देण्याचे काम भाजपा महायुतीच्या वतीने करण्यात आले आहे. त्यामुळे महिलांमध्ये प्रचंड उत्साह दिसून येत आहे. यामुळेच हनुमान चौकात झालेल्या सभेला हजारो 'लाडक्या बहिणी'नी उपस्थिती दर्शवल्याचे दिसून आले.

अब घर बिठाओ असे आवाहनही आ. निलंगेकर यांनी केले. आता शेवटच्या टप्प्यात लक्ष्मी दर्शन होईल. लक्ष्मीला नाही म्हणू नका पण खऱ्या लक्ष्मीला मतदान करा. विलासरावांच्या नावाचा चेक आपण तीनदा कॅश केला. पण आता तो बाउन्स होणार आहे. विकासाची गंगा लातूरला आणण्यासाठी अफवांवर विश्वास ठेवू नका. रडून भावनिक आवाहन केले तर त्याला भुलू नका. देशमुखांना हवेतून जमिनीवर आणण्यासाठी महायुतीला विजयी करा, असे आवाहनही आ. निलंगेकर यांनी केले. माजी केंद्रीय मंत्री भगवंत खुब्बा यांनी १९८० पासून घरात

लातूरकरांची स्वप्न पूर्ण करतील, असा विश्वास व्यक्त केला. जनतेने विवेकबुद्धीला स्मरून मतदान करावे. लातूरचे वैभव वाढवण्यात चाकूरकर परिवाराचे योगदान आहे. आताही ताई कमी पडणार नाहीत. ताईना मत दिले तर लातूरकरांना स्वाभिमानाने जगण्याची संधी मिळेल, असेही बसवराज पाटील म्हणाले. उमेदवार डॉ. अर्चनाताई पाटील म्हणाल्या की, १५ वर्षांचा हिशोब मी मागत नाही तर लातूरची जनता मागत आहे. आजवर तुमचे मत गृहीत धरले जात होते. त्यामुळे प्रश्न विचारण्याची संधी मिळत नव्हती. सवाल तो हम पूछेंगे असे म्हणत लातूरकरांना

लातूर/प्रतिनिधी :- राजकारण करायचे असेल तर मर्दासारखे करा. समोरासमोर मैदानात उतरा. आमच्या भगिनींवर, सन्मान्य महिलांवर टीकाटिप्पणी करू नका. खालच्या भाषेत बोलू नका. त्या भाषेत आम्हालाही बोलता येते. पण आमच्यावर संस्कार असल्याने आम्ही तोल सुटू देत नाही. यापुढे बोलताना पातळी सोडाल तर याद राखा. जशास तसे उत्तर दिले जाईल, अशा शब्दात माजी मंत्री आ. संभाजीराव पाटील निलंगेकर यांनी आ. अमित देशमुख यांना थेट तंबी दिली. गेल्या कांही दिवसात आ. अमित देशमुख व त्यांच्या समर्थकांकडून केलेल्या वक्तव्यांना अनुसरून आ. निलंगेकर यांनी उपरोक्त शब्दात आम्ही सर्व जण डॉ. अर्चनाताई पाटील चाकूरकर यांच्या पाठीशी उभे असल्याची ग्वाही दिली.

लातूर शहर मतदार संघातील भाजपा महायुतीच्या उमेदवार डॉ. अर्चनाताई पाटील चाकूरकर यांच्या प्रचारात हनुमान चौकात आयोजित विराट जनसभेस संबोधित करताना आ. निलंगेकर बोलत होते. मंचावर माजी केंद्रीय राज्यमंत्री भगवंत खुब्बा, आ. अभिमन्यू पवार, माजी मंत्री बसवराज पाटील मुरुमकर, माजी खासदार डॉ. सुनिल गायकवाड, माजी आमदार शिवाजीराव पाटील कव्हेकर, उमेदवार डॉ. अर्चनाताई पाटील चाकूरकर, भाजपा शहर जिल्हाध्यक्ष देविदास काळे, राष्ट्रवादीचे ड. व्यंकट बेद्रे, प्रशांत पाटील, शिवसेनेचे नेते ड. बळवंत जाधव, जिल्हाप्रमुख सचिन दाने, भाजपा माजी शहर जिल्हाध्यक्ष शैलेश लाहोटी, गुरुनाथ मग्रे, अल्पसंख्याक मोर्चाचे मोहनीन शेख, सुधीर धुतकर, पीपल्स रिपब्लिकन पार्टी जोगेंद्र कवाडे गटाचे डी. ई. सोनकांबळे आदींसह मान्यवरांची उपस्थिती होती.

सभेला मार्गदर्शन करताना आ. संभाजी पाटील निलंगेकर म्हणाले की, काँग्रेसकडून एका महिलेचा अवमान होत आहे. सोशल मीडियातून अवमानकारक मजकूर आणि व्हिडिओ वारंवार पसरवले जात आहेत. पण यापुढे असे चालणार नाही. चुकून जरी असे बोलाल तर क्षमा केली जाणार नाही. आम्ही क्रिकेट खेळणारे भाऊ नाही तर कुस्ती खेळणारे खमके भाऊ आहोत. त्यामुळे यापुढे विचार करा. एक महिला काय करू शकते? हे तुम्हाला माहीत नाही. आम्ही खंबीरपणे डॉ. अर्चनाताई पाटील यांच्या पाठीशी उभे आहोत, असेही आ. निलंगेकर म्हणाले. १५ वर्षात काय केले? असा प्रश्न विचारल्याने देशमुख यांना राग आला असेल. पण आपण काम केले असते तर हा प्रश्न उपस्थित झाला नसता. अमित देशमुख हे हवाई आमदार



असल्याची टीका करत आता लातूरकरांना निवासी आमदार हवा असल्याचे आ. निलंगेकर म्हणाले. लातूरकरांना ८ दिवसाला पाणी मिळते. कारखान्याला मात्र रोज पाणी पुरवठा होतो. अमित देशमुख विकासाच्या रकमेची आकडेवारी सांगतात पण ती खोटी आहे. या योजना तर भाजपाने मंजूर केल्या आहेत. सुपर स्पेशॅलिटी हॉस्पिटल भाजपाने मंजूर केले. देवेद्र फडणवीस यांनी वॉटर ग्रीडच्या माध्यमातून पाण्याची व्यवस्था केली. मनपात भाजपाची सत्ता असताना रोज घंटागाडी येत होती पण टेंडरची टक्केवारी न मिळाल्याने देशमुख यांनी ती व्यवस्था बंद पाडल्याची टीकाही आ. निलंगेकर यांनी केली. बाभळगाव अँड कंपनी लातूरकरांचे शोषण करत आहे. आता लातूरकरांना आपल्या भविष्याची काळजी करावी लागणार आहे. शिक्षणाची पंढरी असणाऱ्या लातूरला गांजा आणि ड्रग्सचा व्यापार होत असून हे पुरवठादार कोणाचे हस्तक आहेत? असा सवालही आ. निलंगेकर यांनी उपस्थित केला. पाणी प्रश्नाचे काय झाले? असे विचारणाऱ्या व्यापाऱ्याला मारहाण झाली. या मारहाणीचा बदला २० लाखेला मतदान करून व्यापारी घेतिल. शहरात आज संपतून टाकण्याची, गुंडगिरीची व दादागिरीची भाषा होत आहे. शहर सुरक्षित ठेवायचे असेल तर काँग्रेसला हद्दपार करा असे सांगून लडका बिगड गया है, उसे

सत्ता असतानाही जनतेला पाणी न मिळणे ही शोकांतिका असल्याचे सांगितले. लातूरकरांनी देशमुख यांना एवढे वर्ष का सहन केले? असा सवालही त्यांनी उपस्थित केला. मतदारांना हिशोब मागण्याचा हक्क आहे. आपल्या बहिणी पाण्यासाठी वणवण भटकवण्यातच अमित देशमुख यांना आनंद वाटतोय. आता परिवर्तन केले नाही तर देशमुख लातूरच्या जनतेला च्युईंगम बनवतील, असेही खुब्बा म्हणाले.

आ. अभिमन्यू पवार यांनी सांगितले की, डॉ. अर्चनाताई पाटील यांना मत म्हणजे शिवराज पाटील यांना मत आहे. देशमुख यांनी घोषणा केलेले उजनीचे पाणी आलेच नाही. आता अर्चनाताई पाटील पाणी आणतील. लातूरचा कचरा ही 'देवघर'ची गृहलक्ष्मीच स्वच्छ करेल. लातूरचे राजपुत्र आतापर्यंत कधी रस्त्यावर उतरले नाहीत. आता त्यांना जनता आठवत आहे. काँग्रेसमध्ये लुटारूंचा कारभार सुरू आहे. देशमुख सांगतात त्यातील ६०० कोटी रुपये तर आम्हीच दिले आहेत. मल निःसारण प्रकल्पासाठी जागा, अमृत योजना, शादीखाना, नाट्यगृह, सुपर स्पेशॅलिटी हॉस्पिटल, लिंगायत स्मशानभूमी, स्वच्छता गृहे, शौचालये आम्ही दिली. तुम्ही काय केले? असा सवालही आ. पवार यांनी उपस्थित केला. बसवराज पाटील मुरुमकर यांनी डॉ. अर्चनाताई पाटील

पाणी मिळाले का? व्यापाऱ्यांच्या अडचणी सुटल्या का? वैद्यकीय व औद्योगिक विश्वात कोणाची दहशत आहे? ट्युशन एरियात काय चाललेय? अशी प्रश्नांची सरबती डॉ. अर्चनाताई पाटील यांनी केली. लातूरकरांना झुलवत ठेवण्याची परंपरा मोडायची आहे. जनतेला विश्वास व सन्मान हवा आहे. जिल्हा रुग्णालयाचा प्रश्न सोडवायचा आहे. माझे भाऊ माझ्या पाठीशी आहेत. दुसऱ्यांच्या मतदार संघात जाऊन 'करेक्ट कार्यक्रम करतो' म्हणणाऱ्यांचा 'कार्यक्रम' करण्यासाठी आ. संभाजीशेठ्या इथे आले आहेत, असेही डॉ. अर्चनाताई पाटील म्हणाल्या.

डॉ. सुनिल गायकवाड, देविदास काळे, ड. व्यंकटराव बेद्रे, ड. बळवंत जाधव, सचिन दाने यांनीही यावेळी मनोगत व्यक्त केले. विकास कारखान्याचे १५ वर्षांपासूनचे कर्मचारी युसुफ शेख तसेच काँग्रेसच्या शेकडो बुध कार्यकर्त्यांनी यावेळी भाजपात जाहीर प्रवेश केला. या विराट जनसभेस रुद्रालीताई पाटील चाकूरकर, ड. दिग्विजय काधवटे, अजित पाटील कव्हेकर, मंगेश बिराजदार, गणेश गवारे, मीनाताई गायकवाड, सौ. शोभापाटील, प्रविण सावंत यांच्यासह भाजपा महायुतीचे पदाधिकारी आणि हजारो नागरिकांची उपस्थिती होती.

## वंचितचे उमेदवार विनोद खटके यांची हरंगुळ खुर्दच्या लमाण तांड्यावर वडार वस्तीत पदयात्रा काढून घेतल्या मतदारांच्या भेटी



लातूर : लातूर शहर विधानसभेचे वंचित बहुजन आघाडीचे उमेदवार विनोद खटके यांनी लातूर शहराला असलेल्या हरंगुळ खुर्द येथील वडारवस्ती व लमाण तांड्यावर वाजत गाजत पदयात्रा काढून मतदारांना वंचितच्या गॅस सिलिंडरवर मतदान करण्याचे आवाहन केले. महिलांनी विनोद खटके यांचे औक्षण केले. वडार वस्ती व लमाण तांड्यावरील समस्या सोडवण्याची



मागणी केली. तेव्हा तुमच्या समस्या सोडवण्यासाठीच मी निवडणुकीत उभा आहे. राशन मिळत नसल्याच्या तक्रारी यावेळी लोकांनी विनोद खटके यांच्याकडे केल्या. उद्या मला फोन करा.. उद्याचं रेशन मिळून जाईल, अशी त्यांनी ग्वाही दिली. यावेळी हजारो बंजारा बांधव व वडार समाज बांधव उपस्थित होते

## विकास कामात आघाडीने आणले अडथळे

परभणी / प्रतिनिधी युती सरकारने २०१९ ला मराठवाड्यात ४०० हजार कोटींची मराठवाडा ग्रीड योजना आणली मात्र महाविकास आघाडी सरकारने केवळ ट्रेषापायी ही योजना गुंडाळून ठेवून दुष्काळी मराठवाड्याला पाण्यापासून वंचित ठेवण्याचे पाप केले. राज्यातील अनेक योजना त्यांनी बंद पाडल्या. विकास कामात ख-या अर्थाने महाविकास आघाडीनेच अडथळे आणल्याचा आरोप केंद्रीय गृहमंत्री अमीत शहा यांनी केला.

जितुर विधानसभा मतदार संघातील महायुतीच्या उमेदवार मेघना बोर्डेकर यांच्या प्रचारार्थ आयोजित सभेत ते बोलत होते. पुढे बोलताना शहा म्हणाले की, गेली अनेक वर्षे सत्ता भोगलेल्या व आता सत्तेकरीता अक्षरशः हापापलेल्या



महाविकास आघाडीने लोकसभे पाठोपाठ हरियाणा व आता महाराष्ट्रात मोठ्या प्रमाणावर निगेटिव्हिटी, अपप्रचार सुरू केला असून सर्वसामान्य मतदारांची दिशाभूल केली जात आहे. काँग्रेस आघाडीचे हे प्रयत्न वंचित ठेवण्याचे पाप केले. महाराष्ट्रातील हरियाणात अक्षरशः फोल ठरले. महाराष्ट्रातील जागरूक मतदार काँग्रेस आघाडीचा सुपडा साफ करतील असा विश्वास त्यांनी यावेळी व्यक्त केला. यावेळी भाजपाचे ज्येष्ठ नेते माजी आमदार रामप्रसाद बोर्डेकर, माजी आमदार हरिभाऊ लहाने, उमेदवार तथा आ. सौ. मेघना साकोरे-बोर्डेकर, राष्ट्रवादीचे प्रताप देशमुख, शिवसेनेचे जिल्हाप्रमुख व्यंकटराव शिंदे, गंगाधरराव बोर्डेकर, राधाजी शेळके आदी उपस्थित होते.

**रामापुर येथील शेतातून २७ गांजाची झाडे जप्त**  
पालम : पालम तालुक्यातील मौजे रामापुर येथील रहिवासी असलेल्या संजय बाबुराव सुन्नर यांच्या मालकीच्या असलेल्या बनवस शिवारातील गट नंबर ५८१ मध्ये असलेल्या कपाशीमध्ये गांजाची झाडे आढळली आहेत. पोलिसांनी २७ गांजाची झाडे हस्त केली आहेत. या प्रकरणी आरोपी सुन्नर यांना ताब्यात घेतले असून गुन्हा नोंद झाला आहे. पोलिसांना गांजाच्या झाडा विषयी गोपनीय माहिती मिळाल्याने पोलिस निरीक्षक सुरेश थोरत यांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलीस उपनिरीक्षक गणेश सर्वडकर, पोलीस हवालदार एस.पी. कोलमवाड बाबू शिंगनवाड, बळवंत यांनी तातडीने घटनास्थळी धाव घेऊन शहानिशा केली असता संबंधित शेतामध्ये गांजाची झाडे आली.

## २६ वर्षांपासून किनवट तालुक्याकडे दुर्लक्ष आधी दोन राज्यमंत्री; नंतरचा काळ नामदाराविनाच!

### :विकासाला पोहोचली बाधा

जिल्हा मुख्यालयापासून दीडशे किलोमीटर लांब असलेला किनवट मतदारसंघ असून त्यातही लोकसभेला हा मतदारसंघ हिंगोली लोकसभेला जोडून जिल्हाशी केवळ जिल्हा मुख्यालयाच्या कामापुरती ठेवला आहे. खासदार हिंगोली मतदारसंघाचा असल्याने नांदेड जिल्हाच्या कोणत्याही नेत्यांचे इकडे लक्ष राहिलेले नाही. त्यामुळे अनेक अंगांनी किनवटच्या विकासाला बाधा पोहोचली आहे.

किनवट/शेख शौकत :-किनवट विधानसभा मतदारसंघात १९७७ ला दिवंगत उत्तरराव राठोड यांना वसंतदादा पाटील यांच्या मंत्रिमंडळात महसूल राज्यमंत्रिपद मिळाले. या कालावधीत ते नांदेड जिल्हाचे पालकमंत्री होते. तर १९९८ युती शासनाच्या काळात डी. बी. पाटील हे महसूल राज्यमंत्री होते.

### जिल्हाची मागणी प्रलंबितच

मांडवी व इस्लापूर तालुके घोषित करून किनवटला जिल्हा १ करण्यात यावा, ही मागणी गत तीन दशकांपासूनची आहे; पण जिल्हाच्या मागणीचा शासनाला अजूनही विसर पडलेला आहे. महाविकास आघाडी शासन असो किंवा महायुती शासन असो कोणत्याही सरकारने इकडे लक्ष दिले नाही. त्यातच जिल्हाच्या निर्मितीसाठी स्थापन करण्यात आलेली वेगवेगळ्या पक्षाचा समावेश असलेली जिल्हानिर्मिती कृती समितीची अॅक्टिव्हिटी थंडावल्याने किनवट जिल्हाची मागणी प्रलंबितच राहिली आहे, हे तितकेच खरे.

ते यवतमाळ जिल्हाचे पालकमंत्री होते. किनवट मतदारसंघाला दोनवेळा महसूल राज्यमंत्रिपद मिळाले. त्यानंतर मात्र २६ वर्षांपासून किनवट तालुक्याला मंत्रिपद काही मिळाले नाही. विजयाची हॅटट्रिक करणारे माजी आमदार प्रदीप नाईक हे २०१९ च्या विधानसभा निवडणुकीत विजयाचा चौकार मारतील आणि महाविकास आघाडीच्या

मंत्रिमंडळात समावेश असेल अशी अपेक्षा होती; पण पराभवाला सामोरे गेल्याने मंत्रिपद मिळण्याची संधी हुकली आणि भीमराव केराम आमदार झाले. किनवट तालुक्याचे जावई मंत्री संजय राठोड हे महाविकास



आघाडी असो किंवा महायुती असो दोन्ही मंत्रिमंडळात होते; पण त्यांनीही पाहिजे तसे लक्ष दिले नाही. किनवट तालुक्याला मुख्यमंत्र्यांच्या रूपाने दिवंगत सुधाकरराव नाईक हे जावई म्हणून मिळाले होते. तर आता नामदार संजय राठोड मंत्र्यांच्या रूपाने जावई मिळालेले आहेतच;

परंतु तत्कालीन मुख्यमंत्री राहिलेल्या जावयाने किनवटकडे लक्ष दिले ना आता मंत्रिमंडळात असलेल्या जावयाने लक्ष दिले? त्यामुळे उपेक्षा कायम राहिली आहे. खरे तर निदान जिल्हाची मागणी मार्गे लावण्यासाठी दिवंगत मुख्यमंत्री सुधाकरराव नाईक यांनी पुढाकार घेतला असता तर ते शक्य झाले असते; पण त्यांनी त्या काळी ते पुसद जिल्हासाठी आग्रही होते. त्यामुळे ना किनवट जिल्हा झाला, ना पुसद जिल्हा झाला? त्यामुळे यापुढील काळात तरी अपेक्षा पूर्ण होतील का, अशी चर्चा होत आहे.